

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

20 De quarta conditione praescriptionis, scilicet quae res praescribi
possint, vel non possint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

De tertia conditione ad Prescriptionem necessaria, videlicet, Qui possint vsucapere, siue prescribere.

CAP. XIX.

PRIMO queritur, An omnes homines prescribere queant: Paulus in l. Sequitur, de vsucapionibus: [vsucapere, inquit, potest scilicet paterfamilias, & filius familias, & maxime miles acquisitum in castris vsucapier.] Sensus est: Possit vsucapere eos, qui possidere queunt, videlicet ciuilitate, non autem naturaliter dumtaxat: dominium enim eius possessione non acquiritur: & ideo dixit Paulus vsucapere posse patrem familias, videlicet quia sui iuris est, & suo nomine possidere potest. Dixit etiam vsucapere filium familias, & maxime militem, quia filius familias bona aduentitia, quod attinet ad proprietatem, potest suo nomine possidere, quamuis vsufructus in eis patri acquiratur. Si vero filius familias fuerit miles, bona castrensia, vel quasi castrensia potest suo nomine possidere, cum quatenus in proprietate, tum etiam quatenus in vsufructu consistunt: ideo potest ea vsucapere, siue prescribere.

Secundò queritur, An pupillus vsucapere possit? Respondet idem Paulus loco citato: [Pupillus si tutore auctore ceperit possidere, vsucapit. Si non tutore auctore possideat, & animum possidendi habeat, dicemus, posse eum vsucapere.] Sensus est, omnem pupillum, etiam infantem, si auctoritate tutoris ceperit alienum bona fide possidere, posse id vsucapere: At verò si rationis compos sit, potest vsucapere etiam sine auctoritate tutoris, quia ut dicit Marianus in l. Pupillus, ff. de Acquir. rer. dom. [Pupillus quantum ad acquiritum, non indiget tutoris auctoritate.]

Tertio queritur, An furiosus vsucapere, vel prescribere queat? Respondet, idem Iuriconsultus: [Furiosus quod ante furorē possidere cepit, vsucapier. Sed & persona ita demum vsucapere potest, si ex ea causa possideat, ex qua vsucapio sequitur.] Sententia Iuriconsulti est: Si furiosus, dum sane mentis compos est, ceperit bona fide rem alienam possidere, vsucapier in furore, quia per furorē non definit possidere, ac proinde in furore possessio continuatur, non interruptitur. Dum verò actu, rationis est impositus, potest vsucapere, si videlicet tutoris, vel curatoris auctoritate ceperit possidere.

Quarto queritur, An seruus vsucapere possit? Respondet, eum eodem Iuriconsulto, seruum pro herede non posse possidere. Vult dicere Paulus, seruum non posse vsucapere, quia non sibi, sed domino acquirit, & ideo non suo, sed domini nomine potest aliquid possidere, & ita non sibi, sed domino vsucapier. At verò pro herede, hoc est, iure hereditario nunquam potest vsucapere. Et ratio est, quia heres institutus, vel iussu domini, vel absque eo adit hereditatem. Si primum, non ipse possidet, nec vsucapit, sed dominus per eum. Si secundum, tunc nihil facit, vnde nec sibi, nec domino acquirit hereditatem. Et hoc est, quod Iuriconsulti dicunt, hereditatem nullo temporis momento penes seruum esse, quia videlicet, vel statim acquiritur domino, vel nunquam.

Quinto queritur, Qui sint generatim, qui prescribere possunt, aut non possunt. Respondet, quotquot suo nomine possidere queunt, posse prescribere; non autem eos, qui alieno nomine possident, cap. si diligenti, de Prescrip. Vnde nullo vnquam tempore, qui rem precario possidet, vel habet, vsucapere potest. cap. Quis cognouimus, 10. qu. 3. Et cap. Clerici, 6. qu. 3. Nec Colonus eodem cap. Clerici: nec vsufructuarius nec creditor, quod attinet ad pignus. l. nec creditores. C. de pignorat. act. ex quo fit, vt nec qui in emphyteusim, nec qui in feudum rem accepit, nec conductor, nec qui rem apud se depositam, vel commodatam habent, possint aliquo tempore rem ipsam acceptam prescribere, quia non suo, sed alieno nomine possident.

De quarta conditione Prescriptionis, scilicet que res prescribi possint, vel non possint.

CAP. XX.

PRIMO queritur, An non solum res corporales, sed etiam incorporales, cuiusmodi sunt seruitutes, actiones, & iura prescribi queant? Respondet, generatim posse prescribi omnia huiusmodi. Ita colligitur ex cap. Ad aures de Prescrip. Et l. Sicut in rem, de Prescrip. triginta, vel quadraginta annorum, nisi aliquid horum prohibeatur expressè. Obijcies: Incorporalia possidere non possunt, ergo nec vsucapi, aut prescribi. l. Seruitutes praediorum, ff. de Seruit. Respondet cum Glossa l. Seruitutes praediorum, modo citata. Incorporalia non possideri, at quasi possideri. Institut. de vsufructu. §. Constituitur. Et l. vlt. ff. de itinere actus, vtiua. l. Regulariter. ff. de Pet. hered. Et l. 2. ff. Communia praedior.

Dubia quaestio est, An omnes seruitutes praediorum prescribi possint. glossator in l. Seruit. praedicta, in verbo, Certum, respondet: Si seruitus habet causam perpetuam, aut quasi perpetuam, prescribi potest: perpetuam causam habet seruitus tollendi altius aedificium, vel immittendi tignum in patetem vicini. l. 1. ff. de Seruit. urbano praedior. quasi perpetuam habet stillicidium auertendi in telum, vel aream vicini. Hae vitutes prescribi queunt. l. 2. C. de Seruit. Si seruitus non habet causam perpetuam, aut quasi perpetuam, non potest vsucapi, vt dicitur in l. Seruitutes superius allegata. Tales seruitutes sunt iter, via, actus, & aquis haustus, appulsus pecoris ad aquam, & non prescribuntur nisi lapsu temporis, cuius initij memoria apud homines non sit. l. vlt. ff. de Aqua pluui. arce. Et l. Hoc iura. §. Ductus. ff. de Aqua quous. Et est iura.

Eadem Glossa subiungit: Quamuis seruitutes prioris generis prescribi non possint; si quis tamen dicat, talem seruitutem sibi deberi, aut sibi esse constitutam ex causa, siue titulo, nec id possit probare testibus, aut instrumento: sed coniectura tantum, quia sit vsus seruitute praedij vicini domino sciente, & non contradicente per decem, aut viginti annos: tunc seruitus probabiliter iudicatur constituta ex causa, quae praecessisse videtur. l. ad finem, ff. de Aqua plu. arce.

Secundò queritur, vtrum prescribi queant res, vel loca religiosa, & sacra, aut sancta, aut iura ecclesiastica, siue spiritualia. Respondet, res, vel loca sacra, religiosa, vel sancta prescribi non posse. Institut. de vsucap. §. 1. quia tales res exemptae sunt à commercio hominum. Si verò res sacra fuerit rursus profana, veluti si capiat ab hostibus, possit vsucapi, l. Cum loca, ff. de Religio. Et sumptibus. Iura autem spiritualia, & ecclesiastica à laicis prescribi non possunt, quia ea possidere, vel quasi possidere nequeunt. e. Causam, de Prescrip. Vnde etiam si mille anni transierint, laici talia iura, veluti decimarum, primitiarum, oblationum, prescribere non valent. Ioan. Andreas cap. 2. de Praeb. in 6. quia talia iura in laicos cadere nequeunt, ac proinde non possunt vnquam laici prescribere ius cognoscendi, & iudicandi causas ecclesiarum, vel clericorum.

Tertio queritur, An ius Patronatus, quò videlicet quis nominat, & offert clericum promouendum ad aliquam ecclesiam, possit à laico prescribi? De hac quaestione Covarruias in Regul. Possessor mala fidei p. 2. §. 21. numer. 1. Et segg. Respondet, in ecclesia libera minime, quia est ius ecclesiasticum, & quasi spirituale. Ita Archidiaconus, Ioan. Andreas, Panormitanus, Cardinalis Alexandr. Felinus, Decius apud Covarruiam loco citato; vbi etiam dicit hanc communem esse sententiam. Dices, In laicum etiam ius patronatus cadit, ergo potest prescribi à laicis. Respondet, non esse dubitandum, quin laicus possit habere ius patronatus in ecclesia, quam ipse fundauerit, & edificauerit, vel dotaauerit, quia tale ius ecclesiasticum tribuit, vt patet ex titulo de iure patronatus, & potest etiam privilegio Ro-

mani Pontificis prescribi: at negamus laicum posse prescribere ius patronatus in Ecclesia, quam constat communem ac liberam esse a tali iure, hoc est, in Ecclesia, quae non videtur ab aliquo laico fundata, extructa, & dotata esse. Potest tamen laicus ius patronatus prescribere contra alium in Ecclesia, quae non est libera, sed ius patronatus grauat. Obijcies, communem esse Doctorum sententiam in cap. *Generali, de elect. in Sexto. & cap. Querebam, de elect. ius patronatus acquiri laicis non solum fundatione, & edificatione, vel donatione Ecclesiae, sed etiam consuetudine, & prescriptione, ut colligitur ex cap. *Generali. & cap. Querebam modo citatis. Respondeo, id locum habere, quia aliquando prescribit tale ius contra alium, ut constat ex cap. *Consultationibus, de ius patronatus. Tum etiam, quia ex diuina consuetudine nominandi, designandi, & offerendi clericos, cuius in ius memoria apud homines non existat, verisimiliter creditur fundasse, vel edificasse, vel dotasse Ecclesiam: ita ut ius patronatus possit esse, ut ait Glossa in cap. *Consultationibus, de ius patronatus in verbo. (credebatur) penes laicum, vel secundam rei veritatem, videlicet, quia fundauerit, extruxerit, vel dotauerit Ecclesiam, vel opinione, & exhibitione communi, quia videlicet fundasse, extruxisse, vel dotasse Ecclesiam probabiliter videtur, vel quia privilegio speciali Romani Pontificis tale ius patronatus habuisse putatur.****

Quarto quaeritur, An Ecclesiasticum beneficium prescriptione possit acquiri. Respondet Couarruias in *Regula. Possessor mala fidei, part. 2. §. 10. num. 9. Titulus beneficii prescriptione acquiri nequit. Glossa in e. Ex frequentibus de Instit. quia beneficium Ecclesiasticum licet, huc canonice institutione non potest obtineri. cap. 1. de Regul. iur. in Sexto. Nihilominus tamen legitimo cursu temporis possessor beneficii prescribere potest aduersus eum, qui verum, & canonicum titulum habet. Glossa in cap. *Contingit, de Dolo, & contumacia. Panormitanus ibidem. Et in cap. *Curiam, de ius patronatus. Periculum de rescriptis eius in cap. *Sicut, de sent. & re iudic. num. 30. Franciscus Baibus de prescript. part. 3. par. Princip. qu. 10. Ioan. Silva de benef. part. 3. qu. 21. ad finem. requiritur in hac prescriptione bona fides, & titulus verisimilis, quem coloratum appellant, possessionis. Vnde Regula Cancellariae de Trienniali possessione defendit possessorem, et quae tribuit aduersus actorem exceptionem tantum. Couarru. loco citato. numer. 10. ex Felino, *Cassandro, Ludouico Gomez: at non dat possessori canonicum titulum, idem Couarruias ex Glossa, Felino, *Cassandro, & Ludouico Gomez. Et Ioan. Silva. Licet oppositum sententia, Rebutus de Pacis. possessor. nu. 7. & Glossa in Regula de Trienniali possessione. 33. Quare triennis possessor etiam bonae fidei, & cum titulo verisimili, debet beneficium dimittere securum conscientiam, quoties seueri sibi canonici titulum ad beneficium obtinendum desit. Couarruias in loco superius allegato, quamuis Rebutus de Pacis. possessor. num. 7. & segg. & Probus in Schelius ad Glossam Pragmaticam sanctionis de Pacis. possessor. in verbo *Coloratum, num. 13. oppositum tradiderit.*******

Quinto quaeritur, Quenam sint alia, quae vfucapi, aut prescribi iure non possunt. Respondeo esse multa, videlicet, quae sequuntur.

Primo contra peccata iure naturali, aut diuino damnata, sine prohibita, prescriptio non currit: immo diuturnitas temporis adiget peccati turpitudinem. c. *Cum haberet, de eo qui dicitur, quom poluit per adulterium. c. Non satis. cap. Cum in Ecclesia, de Simonia. Iure vero civilis. plus temporis aliquando peccati poenam minuit. l. Si diuino tempore. ff. De penis, aliquando etiam omnino tollit. Vnde Panormitanus ex communi sententia Doctorum tradit in cap. *Cum haberet, supra memorato, aduersus quodlibet tamen procedere iure cituli prescriptionem, ut post lapsum decem annorum nequeat aliquis aculari. l. Si diuino. ff. De penis. immo in l. Adulter. ff. De adulter. haberetur, ut post quinquentium non possit quis aduiterum accusare, nisi in duobus casibus.**

Secundo contra obedientiam, visitationem, & prociuationem, quae debetur ratione visitationis, prescriptio minime procedit. cap. *Cum non licent, de prescripto.*

Tertio, Limes, vel quod adhaeret limitibus Episcopatus, prouinciarum, vel parochiarum, prescribi non potest. cap. *Licet. 16. quast. 3. cap. In Regulis, de Parochiis. cap. Super, de prescripto. ne termini parochiarum, vel prouinciarum contendantur.*

Quarto, Liber homo prescribi nequit. l. Vfusceptionem. ff. De Vfuscap. & Institut. de Vfuscap. §. 1. & 16. Quast. 4. cap. *Placuit. §. Potest, versicul. Si liber homo: nec seruus fugitiuus. Institut. de Vfuscap. §. 1.*

Quinto, Publicae res, hoc est ad publicum usum populi, vel ciuitatis destinatae prescribi non possunt, uti viae, plateae, theatra, pontes, & alias huiusmodi. l. Vfusceptionem. ff. De Vfusceptione. l. Prescriptio. C. de opere publico. l. Diligent. C. de Aqua ductu. & hoc locum habet, etiam si populus, vel ciuitas his locis non utatur. l. Viam. ff. de via publica.

Sexto, Publicae functiones, hoc est pensiones, quae ex agris Re. publi. ex solui debent, non prescribuntur. 16. quast. 4. cap. *Placuit. §. Porro. l. Comperit. C. de prescripto. 30. annorum. Nec res huiusmodi prescribi potest. l. Quamuis. ff. de Vfusceptione. l. 2. C. eod. Titu. & Institut. eod. Tit. §. Res. ff. Nec possessiones agrorum a colonis prescribi queunt. l. Male agitur. C. de prescripto. 30. vel 40. annorum.*

Septimo, prescriptio non currit contra ea quae sunt reseruata Principi ratione obsequij, & obedientiae debita. l. Comperit serenitas nostra. C. de prescriptio. triginta annorum, & colligitur ex cap. *Cum non licent, de prescripto. hoc locum habet in tributo & censu, quae Principi debentur, non in us, quae Principi reuertuntur ratione domini, aut singularis privilegij, quod habet, qualia sunt, legitimis natalibus restituere, tabelliones creare, exigere vccogalia, & alia similia; in his enim locum habet prescriptio seruente Principe, & taente, & lapsus temporis, cuius initium in hominum memoria non fit: ut colligitur ex cap. *Super quibusdam, de verborum significatione, & Bartolus in l. Curiosos populos. C. de Summa Trinitate, & fide Catholica. l. Si publicanus. ff. de Publicanis. Et in l. 1. ff. de Aqua plu. arcen.**

Octaudo, Prescribi non possunt quae ex delicto debentur, veluti ex furto, rapina, viura, iniuria, Institut. de Vfusceptione. §. Furtiva item rei per vim possessa, Institut. eod. Titu. §. Furtiva. l. Non solum. ff. de Vfusceptione. nam lege 12. *Tabularum, & l. Accidia, cuius etiam meminit Gellius libr. 17. cap. 7. cautum fuit, ne res furtiua vilo vnquam tempore vfucapi possit. Vnde hoc locum habet non solum in primo possessore, qui est mala fidei, sed etiam in quolibet alio, qui ab eo etiam bona fide rem ement, vel etiam acceperit. Institut. de Vfusceptione. §. Furtiva: res enim furtiua, vel per vim, aut iniuriam exorta prescribi non potest: at vero si haeres rem defuncto commodatam aut locatam, aut apud eum depositam existimans hereditariam esse, bona fide accipiens vendiderit, aut donauerit, aut dotis nomine dederit, is, qui accipiens, vfucapere potest. Institut. de Vfusceptione. §. Sed tamen idem. Item res furtiua, aut per vim possessa, aliquando potest vfucapi, veluti si in domum potestatem reuertit. Institut. de Vfusceptione. §. Aliquando. l. Sequitur. h. Quod autem ff. de Vfusceptione. Tunc autem in potestatem reuertit, conuictus, cum possessionem eius uacuis est, ut iusto ab ea auelli non possit. l. Sequitur modo citata. Item quando pretium rei iure dominus accepit, aut si voluntate eius alteri tradita res sit. Quod si res pupilli intercepta sit, iudicet si tutor sciat reddisse rem in domum pupilli: si tunc, si iudicet curatorem tate. l. Sequitur. §. Si pupilli. ff. de Vfusceptione.*

Item haeres qui in ius defuncti fatis succedit, haec apud eum ignorantem ancillam furtiuam esse conceperit, & pater illam vfucapit. l. Sequitur. §. Haeres. ff. de Vfusceptione. & alio est, quia succedit in manum, haem tenet, tota.

De illo queritur, Si seruus meus, ancillam quam furti-
puit, pro libertate sua mihi dedit, an partum apud me
conceptum vlturpare possim. Sabinus & Cassius non pu-
tant, quia possessio, quam seruus vitiose nactus sit, domi-
no nocet. Et hoc verum est. Paulus in l. Sequitur. §. Illo. ff.
de Vlturp.

[Sed etsi vt seruum meum manumitterem, alius mihi
furtiuam ancillam dederit, eaque apud me conceperit, &
perperit, vlturpatione non capitur. Idemque fore, si quis eam
ancillam mecum permutasset, aut in solutum dedisset: Item
si donasset, si autem quam pariat, alienam esse sciauerit emptor,
diximus vlturpere eum non posse; quod si nescierit, posse.
Quod si iam cum vlturperet, cognouerit alienam esse, ini-
tium vlturpationis incitari debemus, sicut in empti rebus
placuit.] Paulus in eadem lege §. 8.

[Lana ouium furtiuarum, si quidem apud furem detenta
est, vlturpatione non potest: Si vero apud bonae fidei emptorem,
contra: quoniam in fructu est, nec vlturpatione debet, sed sta-
tim emptoris fit. Idem de agnis dicitur, si consumpti
sunt, quod verum est.] Paulus in l. Sequitur. §. De lana. ff. de
Vlturp.

Idem dicendum, si ex lana furtiua vestimentum fece-
ris, vt substantiam spectemus, & ideo vestis furtiua esset, vt
ibi ait Paulus in l. Sequitur. §. Si ex lana. ff. de vlturp.

Si rem pignori datam debitor furtiuerit, & vendiderit,
vlturpatione non potest, Cassius scribit, quia in potestatem domi-
ni videtur peruenisse, qui pignori dedit, quamuis cum eo
furti agi potest, quod puto rectius dici meo. C. Item.

Si tu vi me expuleris de fundi possessione, & apprehen-
deris possessionem, sed Titius in vacuam possessionem in-
trauerit, potest longo tempore capi res, quia verum est, vi
me deiecit: non tamen verum est, & vi possessum esse. Ce-
terum etiam si mala fide fundum me possidentem deieceris,
& venderis, non poterit vlturpatione, quoniam verum est vi
possessum esse, licet non a domino. Paulus in ea l. Sequitur.
§. Si tu vi.

Nono, Res quam lex, aut canon prohibet alienare,
multis in casibus praescribi non potest, vt habet Panormi-
tanus in cap. Cum non liceat, de Praescript. veluti cum lex
prohibet alienationem rei, quia eius non est commercium,
neque possessio, cuiusmodi sunt res, sacrae, sanctae, religio-
sae. Item, cum prohibet lex simpliciter alienationem fauore
ipsius rei, quales est fundus dotalis. Item quando res trans-
it, & peruenit ad eum, contra quem praescriptio currere
non potest, vt dicit Ioannes Andreas cap. de iure patronat.
in Sexto. At vero quando lex prohibet alienationem non
simpliciter, sed sine solemnitate quadam formulae iuris, tunc
bona fide, & excluso errore iuris, praescriptio procedit,
quando habet cetera, quae iure naturali, aut diuino requi-
runtur: veluti si ego rem emissem a minori, quem bona fi-
de putabam esse maiorem, vel a Praelato rem Ecclesiae, cre-
dens consensum etiam canonicorum interuenisse. Sectus si
errorem in iure, ratus Praelatum eam rem posse vendere sine
Collegio Canonicorum, aut minorem sine auctoritate cu-
ratoris, & decreto iudicis.

Decimo, Praescribi nequit res, cuius alienationem de-
functus prohibuit. l. 2. C. de Vlturpatione pro emptore, & ibi
Glossa & Bartolus.

Vndecimo, Non procedit Praescriptio contra rem, cuius
alienatio per pactum prohibetur; veluti cum res obliga-
tur alicui cum pacto ne interim alienetur. l. Si creditor. §.
vt. C. de distract. pignori. Addit tamen Panormitanus in c.
Cum non liceat, de Praescript. hoc locum habere in eo, cui res
est obligata ex pacto ne alienetur, non autem in eo, qui ni-
hil contraxit, nec cum tali pacto rem accepit.

Duodecimo, Res empti a prodigo, luxurioso, vel iustore,
praescribi non potest, vt docet Panormitanus in cap. Si dili-
genti, de Praescript. Hoc vero locum habet in his, quibus est
interdicta administratio bonorum, tunc enim nullius mo-
menti est contractus, nec inducitur vlturpationis conditio. l.
Qui fundum. l. Qui sciens. ff. Pro emptore. At vero quando
alibus hominibus interdicta non est rerum suarum admi-

nistratio, tunc, si quis emit ab illis, aut ignorat eos pretium
consumpturos, & hic potest vlturpere, quia est bona fi-
dei. l. Si quis cum sciat. ff. Pro emptore, aut nouit eos pre-
tium in melius vlturperaturos, & hic nequit vlturpere.
l. Si quis cum sciret, nuper allata, & ibi Bartolus. Vnde va-
let contractus, quo quis emit rem ab vno eorum qui lu-
dunt, quando non putat eum pretium in ludo consumptu-
rum, alioqui vlturpere non potest: & multo minus valet
conditio, quo vnus iustorum emit rem ab altero iustore. l.
vt. ff. de aleator.

Vltimo queritur, an curat Praescriptio contra igno-
rantem. Petrus Perusinus in tract. de quarta Episcopali, c. 2.
ad finem sentit, praescriptionem non procedere quando
quis actu, & habitu ignorat ius habere, sed ignorat
factum, ex quo conuenit sibi ius agendi; videlicet igno-
ret beneficia vacasse. Fatetur vero praescriptionem proce-
dere aduersus ignorantem, quando ignorat alterum tuum
praescribere, sicut tamen se ius in re habere. Panormitanus
vero in cap. Vigilanti, de Praescript. dicit, contra ignorantem,
& absentem currere praescriptionem, nisi ille ciuilibiter possi-
deat tunc enim non procedit, vt habetur in l. Male agitur.
C. de Praescript. 30. anno: vbi dicitur, Colonum non posse
praescribere praedium sibi locatum a domino, quia non sibi,
sed domino possidet: & dominus quamuis ignorans, vel ob-
litus ciuilibiter possidet. Vnde Panormitanus colligit, praes-
criptionem procedere aduersus ignorantem, siue ignoret
se, habere ius in re, siue factum, ex quo competit ius in re.
Quare si me absente, inquit, aut ignorante ingrediatur quis
in fundum meum possessione apprehensa, non incipit tunc
praescriptio, quamuis bona fide fuerit ingressus, quia per ta-
lem ingressum ego non desin fundum ciuilibiter possidere. l.
Si id quod. ff. de Acquirend. possess. Quare antequam praes-
criptio inchoetur, necesse est, vt ego possessionem ciuilem
amittam. Veluti si sciens alium ingressum fuisse, suspicet me
posse repelli, & ideo animo, & voluntate desino possidere,
vel oblitus per decem annos possessionem neglexi, tunc incipit
contra me praescriptio currere, quae sine possess. nec non
procederet: vt notat in Dynus in reguli sine possessione, de
Regul. iur. in sexto, & Glossa ibidem, & Barolus in l. C. de
seruit.

Addit Panormitanus, Si ignorantia sit ex causa iusta, &
probabili, tunc a quiete iuris subuenitur ignorantem, quia re-
stituatur in integrum.
Probabilior est haec sententia Panormitani, cuius dicitur di-
cat Syluester in verbo Praescriptio. 2. qu. 18. videlicet praescrip-
tionem currere contra ignorantem, etiam si eius ignorantia
non sit crassa, & improbabilis: quia praescriptio ius leges,
& iura non tam sunt in odium, & potest dominum negligens,
quam in bonum publicum. Et ita Cuiusdam in Regu-
Possessor mala fidei. Par. 3. §. 2. num. 3. vlt. scimus nescitur,
dicit, falsam esse in hac parte opinionem Petri Perusini, & id
probat ex cap. Vigilanti, de Praescript. & l. vltim. C. de longi
temporis praescript. & ex Glossa in c. Vigilanti, in verbo La-
tentibus, & ex Felino, Socino, & aliis.

De causis, quibus res iure ciuili vlturpatur, siue praescribitur.

CAP. XXI.

AD vlturpandum causa aliqua possessionis requiritur.
Vnde lib. 41. Digestor. post titulum de vlturpatione: ponuntur
quidam tituli, quibus res vlturpatione potest, videlicet pro
soluto, pro emptore, pro haerede, pro donato, pro deiecto,
pro legato, pro dote, pro suo.

Primo queritur, Quid intelligatur in titulo, pro solu-
to: In l. 2. ff. Pro soluto. dicit Hieronymus: Pro soluto
vlturpatur, qui rem debiti causa recipit: & non tantum quod
debetur, sed & quodlibet pro debito solutum, vlturpatione
potest.